

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/40/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3613210833
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Radoslav Svitana, PhD
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3613210833.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Radoslava Svitana, PhD., a sudkýň JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Viery Škultétyovej v spore žalobcov: I/ O.. Y. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX/XX, C., 2/ O.. G. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. O. XXX/XX, N. D. N., 3/ O.. N. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XXXX/XX, U., žalobcovia 1/ až 3/ zastúpení A. H., advokátom so sídlom D. XXXX/XX, N. D. N., 4/ L.. V. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XXXX/X, N., 5/ L.. V.. M. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XX, N., zastúpený M.. C. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. 6, N., 6/ L.. O. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. G. XX/N, N., 7/ O.. C. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XXXX, F., T. F., 8/ L.. V.. M. C., Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. G. XX/N, N., žalobcovia 6/ až 8/ zastúpení A. H., advokátom so sídlom D. XXXX/XX, N. D. N., proti žalovanému: Z. W., G., so sídlom D. XX, A., L. XX XXX XXX ako správca konkurznej podstaty úpadcu Y. Z., Z. v konkurze, so sídlom G. XXX, A., L. XX XXX XXX, zastúpenému M.. M. N., advokátkou so sídlom N. 6, A., o určenie vlastníckeho práva, na odvolanie žalobcov 1/ až 8/ proti rozsudku Okresného súdu Partizánske č. k. 5C/162/2013-659 zo dňa 20.novembra 2019 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovaný **m á** proti žalobcom 1/ až 8/ **n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1.1 Okresný súd Partizánske rozsudkom č. k. 5C/162/2013-659 zo dňa 20.11.2019 (v poradí druhým, po zrušení predchádzajúceho rozsudku č. k. 5C/162/2013-433 zo dňa 05.12.2016 uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 19Co/144/2017-463 zo dňa 24.04.2018) vo výroku I. zamietol žalobu, vo výroku II. priznal žalovanému nárok voči žalobcom 1/ až 8/ spoločne a nerozdielne na náhradu trov konania vo výške 100 %, vo výroku III. priznal svedkyni V. O. nárok voči žalobcom 1/ až 8/ spoločne a nerozdielne na náhradu svedočného v rozsahu 100 % a vo výroku IV. priznal štátu nárok voči žalobcom 1/ až 8/ spoločne a nerozdielne na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.2 Rozhodnutie zdôvodnil tým, že podľa pozemno-knižnej vložky číslo XX pre katastrálne územie N. vo vložke č. XX parc. č. XXX roľa v S. o výmere 8149 m² patrila v polovici M. C., bytom Z. XX, a polovica bola vo vlastníctve Z. V. C.. Geometrickým plánom č. XXX-XXX-XXX/XX bola do katastra nehnuteľností pod zmenou X/XX zaznamenaná ako záznamová listina Z XXXX/XX aj hospodárska zmluva č. X/XX, ktorou H. O. v likvidácii previedol nehnuteľnosti na nového vlastníka H. H.. Do katastra nehnuteľností bola zapísaná parcela č. XXX, ktorá vznikla na základe vyššie uvedeného geometrického plánu a bola vytvorená z pôvodných pozemno-knižných parciel č. XXX, XXXX, XXX/X a XXX. Parcela č. XXX/X bola evidovaná v pozemno-knižnej vložke č. XXX v prospech vlastníka R. O. A., pričom parcela č. XXX nikdy nebola vo vlastníctve H. O. A. ani jeho právnych predchodcov. Uvedený zápis vykonala Správa katastra H. v čase, keď sa nevyžadoval pri zápise súhlas vlastníkov pozemkov a listina nepodliehala vkladu do katastra nehnuteľností. Z uvedeného geometrického plánu vyplýva, že diel "d" o

výmere 543 m² bol odčlenený od pozemno-knižnej parcely č. XXX vo vložke č. XX a pričlenený k pozemkom parc. č. XXX/X na vlastníka H. H. (a začlenený do katastrálneho územia O. N.) pod parcelným číslom XXX zastavaná plocha o výmere 4814 m², teda sporná parcela bola veľmi ťažko identifikovateľná. Celú spornú nehnuteľnosť vrátane prísluších nehnuteľností kúpil v celosti na základe kúpnej zmluvy zo dňa 12.07.1995 (vklad povolený pod V XXXX/XX z 20.07.1995) od predávajúceho H. H., zapísaného v živnostenskom aj obchodnom registri ako fyzická osoba podnikateľ pod L. XX XXX XXX kupujúci S. A. N., L. XX XXX XXX, N., ako fyzická osoba podnikateľ. Následne dohodou o vyporiadaní BSM zo dňa 04.11.1999 nadobudla predmetné nehnuteľnosti manželka A. N. R. N. a táto darovacou zmluvou zo dňa 23.06.2009 nehnuteľnosti (v nich zahrnutú aj spornú nehnuteľnosť) darovala obchodnej spoločnosti Y. Z. Z. L. XXXXXXXX, zastúpenej A. N., ktorá je na LV č. XXX evidovaná dodnes, toho času v konkurze.

1.3 Právne súd prvej inštancie s odkazom na ustanovenia § 126 ods. 1, ods. 2, § 132 ods. 1, ods. 2, § 134 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4 Občianskeho zákonníka posúdil vec tak, že síce mal za preukázané, že žalobcovia sú právnymi nástupcami pôvodných vlastníkov, avšak súčasne mal za preukázané všetky atribúty vydržania vlastníckeho práva zo strany žalovaného a jeho právnych predchodcov, preto dospel k záveru, že žalovaný spornú nehnuteľnosť nadobudol vydržaním. Svedok L. N. P. potvrdil, že ako geodet vyhotovil geometrický plán, ale nepotvrdil, že by bol kontaktoval nejaké osoby a upozornil ich na potrebu majetkoprávneho vysporiadania spornej nehnuteľnosti. Pokiaľ P. C. (pôvodne žalobkyňa 4/, ktorá zomrela v priebehu konania) tvrdila, že pri uzatváraní kúpnej zmluvy zo dňa XX.XX.XXXX, ktorou Z. V. C., L. V. M. C., L. V. U. C. a L. V. C. predali parcelu č. XXX kupujúcej R. N., mala ponúknuť R. N. na odpredaj aj spornú parcelu, svedkyňa R. N. nepotvrdila, že by tam mala byť prítomná iná žena a že by jej táto žena alebo niekto zo žalobcov alebo ich predchodcov ponúkal spornú parcelu na odpredaj. Tiež z výsluchu svedka A. N. vyplynulo, že ho nikdy zo žalobcov nikto nekontaktoval ohľadom odpredaja sporného pozemku. Túto nehnuteľnosť nerušene užíval doposiaľ. Z výsluchu ostatných žalobcov vyplynulo, že sa o zabratí spornej parcely sa dozvedeli až v roku 2012. Súd prvej inštancie nemal za preukázané, že by sa boli žalobcovia voči svedkom A. N. a R. N. (predchádzajúcim vlastníkom zapísaným v katastri nehnuteľností) domáhali svojho vlastníckeho práva, preto v konaní neunesli dôkazné bremeno. Teda svedok A. N. nerušene užíval nehnuteľnosti nadobudnuté kúpnu zmluvou v presvedčení, že je ich vlastníkom a že mu vlastnícky patria od roku 1995, pričom k prevodu vlastníckeho práva bol vypracovaný znalecký posudok a predávajúci mu predložil list vlastníctva č. XXX (čo potvrdil aj kataster nehnuteľností, že predávajúcemu bol vydaný list vlastníctva aj na pozemky na základe hospodárskej zmluvy, aj keď predávajúci v skutočnosti nebol ich vlastníkom, o čom svedok A. N. nevedel). 10-ročná vydržacia lehota začala plynúť vkladom vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností 20.07.1995 a uplynula 20.07.2005, vrátane právnych nástupcov, pričom žaloba bola podaná na súde až po 18 rokoch.

1.4 O svedočnom V. O. rozhodol súd prvej inštancie s odkazom na § 252 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Takisto rozhodol o trovách štátu, keď uviedol, že znalečné v sume 782,59 eur za vypracovanie znaleckého posudku bolo sčasti uhradené zo zálohy zloženej žalobcami v sume 550,- eur a zvyšok v sume 232,59 eur bol vyplatený z rozpočtových prostriedkov súdu, preto zaviazal žalobcov 1/ až 8/ na náhradu trov štátu. Napokon o náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP s tým, že o výške týchto trov rozhodne samostatným uznesením.

2. Proti tomuto rozsudku podali včas odvolanie žalobcovia 1/ až 3/, 6/ až 8/ prostredníctvom ich právneho zástupcu z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. b), písm. h) CSP a navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobe vyhovie. Uviedli, že došlo k nesprávnemu procesnému postupu už zo strany Krajského súdu v Trenčíne, ktorý založil svoje uznesenie č. k. 19Co/144/2017-463 na nesprávnom právnom názore, že vo vzťahu k otázke vydržania vlastníckeho práva zo strany žalovaného, resp. jeho právnych predchodcov, znášajú dôkazné bremeno žalobcovia. Tento právny názor by bol podľa odvolateľov akceptovateľný za predpokladu, že by vlastnícke právo žalovaného, resp. jeho právnych predchodcov bolo v katastri nehnuteľností zapísané z titulu vydržania, pretože v takomto prípade by už sporu predchádzalo konanie, v ktorom žalovaný či jeho právny predchodca predkladal dôkazy, ktorými sa vo vzťahu k tvrdeniu, že nadobudol vlastnícke právo vydržaním, pokúšal uniesť dôkazné bremeno. Pokiaľ však žalovaný (a jeho právni predchodcovia) je ako vlastník nehnuteľností zapísaný na základe neplatného právneho úkonu, majú žalobcovia v rámci unesenia dôkazného bremena iba povinnosť preukázať túto neplatnosť (nie je pritom žiadna pochybnosť, že v takomto rozsahu v predmetnej veci svoje dôkazné bremeno uniesli) a nie aj

preukazovať neexistenciu akéhokoľvek ďalšieho do úvahy prichádzajúceho titulu na zápis vlastníckeho práva. Odvolatelia namietali aj formálnoprávne nedostatky napadnutého rozsudku, keď z výrokovej časti nie je jasné, v akom rozsahu došlo k zamietnutiu žaloby, keďže žaloba bola podaná nielen o určenie vlastníctva, ale aj o určenie, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva. Rozsudok je tiež podľa nich nepreskúmateľný v tom smere, že z neho nevyplýva, kto konkrétne, či žalovaný priamo resp. jeho právny predchodca (a ktorý) nadobudol vlastníctvo vydržaním. Okrem toho odvolatelia uviedli, že sú presvedčení o nesplnení podmienok pre vydržanie a to nielen u A. N. ale aj u R. N.. A. N. musel vedieť, že nemôže nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnosti kúpnu zmluvou od neexistujúceho právneho subjektu (H. H.), musel vedieť, že sám je ako kupujúci na zmluve označený v rozpore so zápisom do živnostenského registra, musel mať dôvodnú pochybnosť o platnosti jednej z náležitostí kúpnej zmluvy, a to kúpnej ceny, ktorej dohodnutá výška sa odvíjala od znaleckého posudku znalca L.. O., keďže necelý jeden mesiac po kúpe si predmet kúpy nechal ohodnotiť na sumu takmer dvojnásobnú. Jeho dobromyseľnosť spochybňuje aj to, že napriek tomu, že nehnuteľnosť v roku 1995 kúpil ako podnikateľský subjekt, v roku 1999 uzavrel dohodu o vyporiadaní BSM s manželkou R. N. ako fyzická osoba nepodnikateľ, pričom nehnuteľnosť je na základe tejto dohody zapísaná do vlastníctva R. N.. R. N. pritom nepotvrdila, že by nehnuteľnosti, ktoré na základe dohody o vyporiadaní BSM mala nadobudnúť do vlastníctva, čo i len krátkodobo užívala, naopak vyjadrila sa, že ona týmto veciam nerozumie a z dôvodu závažných zdravotných problémov reálna držba takto získaných nehnuteľností u nej ani neprichádzala do úvahy. Svedkyňa dokonca spochybnila pravosť svojho podpisu na darovacej zmluve z 25.05.2009, ktorou mala nehnuteľnosti vrátane nehnuteľnosti dotknutej sporom darovať spoločnosti Y. Z., Z.. Toho času nebohá účastníčka konania P. C. pritom svojou výpoveďou preukázala, že R. N. vedela, že pozemok, ktorý je predmetom sporu, je vlastníctvom žalobcov a že R. N. aj tento bol ponúkaný na predaj. Ani A. N., ani R. N., ani spoločnosť Y. Z., Z. (ktorej jediným spoločníkom je R. N. a jediným konateľom pred vyhlásením konkurzu bol A. N.) teda podľa odvolateľov nespĺňajú pre vydržanie ani podmienku dobromyseľnosti držby, ani podmienku dĺžky vydržacej lehoty. Z konania svedka A. N., ktorý sa až do rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne snažil sprostredkovať uzavretie dohody medzi žalobcami a spoločnosťou Y. Z., Z., pritom vyplynulo, že A. N. sa hodlá uchádzať o nadobudnutie nehnuteľnosti v konkurznom konaní. Napadnutý rozsudok podľa odvolateľov nebol vydaný v súlade s princípom všeobecnej spravodlivosti, na ktorý odkazuje nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 151/2016, citovaný aj súdom prvej inštancie v napadnutom rozsudku.

3. Žalobca 4/ v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcov 1/ až 3/, 6/ až 8/ uviedol, že s týmto odvolaním súhlasí v celom rozsahu a stotožňuje sa s ním. Takisto žalobca 5/ prostredníctvom svojho zástupcu uviedol, že sa v celom rozsahu pripája k odvolaniu žalobcov 1/ až 3/, 6/ až 8/.

4. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcov 1/ až 3/, 6/ až 8/ navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Jeho právny predchodca A. N. v roku 1995 od L.. L. B. - "H.", L. XX XXX XXX kúpil nehnuteľnosti, ktoré boli zapísané v katastri nehnuteľností na LV XXX pre k. ú. O. N.. Pri údajoch účastníkov uvedených v predmetnej kúpnej zmluve je okrem iného uvedené meno a priezvisko a IČO, pričom tieto údaje zodpovedajú v tom čase platnému živnostenskému oprávneniu účastníkov. V čase uzatvárania zmluvy zákon neupravoval spôsob označenia podnikateľa pri právnych úkonoch. Podnikateľ bol identifikovateľný najmä podľa IČO. Okrem toho podľa ustálenej praxe súdov nepresné označenie účastníkov nespôsobuje neplatnosť právneho úkonu. Na cenu nehnuteľností bol vyhotovený znalecký posudok. Na zaplatenie kúpnej ceny bol p. N. poskytnutý úver z banky. Pri týchto úkonoch nikto nespochybňoval osobu prevodcu a nadobúdateľa, ani vlastníctvo prevodcu. Nebola zistená spornosť žiadnej časti týchto nehnuteľností. Aj v prípade, ak by kúpna zmluva uzavretá v roku 1995 medzi A. N. a L.. L. B. bola neplatná, tak právni predchodcovia žalovaného nadobudli vlastníctvo k spornej nehnuteľnosti titulom vydržania, keďže boli so zreteľom na všetky uvedené okolnosti dobromyseľní v tom, že im vlastnícke právo k nehnuteľnosti patrí. Od roku 1995 boli tieto nehnuteľnosti vrátane sporného pozemku viackrát prevedené na ďalšie subjekty, pričom za celý ten čas nikto nespochybnil vlastnícke právo právnych predchodcov žalovaného. Vlastnícke právo k nehnuteľnostiam spoločnosti Y. Z., Z. v konkurze nadobudol L.. T. O.. Sporná nehnuteľnosť bola až do ukončenia sporu o určenie vlastníctva vyňatá zo speňažovania majetku podliehajúceho konkurzu, avšak sporná nehnuteľnosť tvorí časť pozemkov z areálu, ktorý nadobudol L.. O., preto žalovaný spochybňuje, že by sa mal A. N. uchádzať o jej nadobudnutie.

5. Žalobca 4/ v ďalšom písomnom vyjadrení uviedol, že svedeckou výpoveďou P. C. a dokladmi žalobcovia preukázali, že najneskôr 05.11.1997 žalobca (zrejme tu mal žalobca 4/ na mysli žalovaného

resp. jeho právnych predchodcov - pozn. odvolacieho súdu) už vedel, že žalobcovia sú vlastníkami sporného pozemku. Bola to pani R. N., ktorá ich (žalobcov) požiadala o predaj pozemku. Geometrický plán č. XXXXXXXX-XX/XX z 20.05.1997 si dal vyhotoviť u geodeta V. H. pán A. N.. Tento geometrický plán jasne ukazuje, kde sú hranice pozemku vtedy vedeného ako parc.č. XXXX o výmere 5171 m². Teda nielen pani R. N., ale aj pán A. N., keď 05.11.1997 od žalobcov kupovali pozemok, na ktorom sa nachádzala betonárka, vedeli, že časť z pozemku žalobcov sa nachádza aj v areáli bývalého š. p. H. O. A., neskôr Y. Z. Z. Obaja manželia sú podnikatelia, obchodníci, kupovali, vlastnili a vlastní viacero nehnuteľností, preto obrana o ich neinformovanosti v tejto oblasti je len účelová. Z toho vyplýva, že najneskôr v čase uzavretia kúpnej zmluvy z 10.11.1997 neboli dobromyseľní nadobúdatelia tej časti pozemku, ktorá je predmetom tohto sporu.

6. Žalovaný v ďalšom písomnom vyjadrení uviedol, že ani z výpovede P. C., ani z doložených dokladov nevyplýva, že najneskôr 05.11.1997 vedel, že žalobcovia sú vlastníkami sporného pozemku. Naopak, zo svedeckých výpovedí R. N. a A. N. vyplynulo, že nemali vedomosť o vlastníctve sporného pozemku. V geometrickom pláne z roku 1997 je zameraná len časť pozemku, ktorá bola predmetom kúpy v roku 1997. Obaja svedkovia uviedli, že podklady ku kúpe dal vypracovať právnik a pri podpise zmluvy v roku 1997 žiadne sporné vlastníctvo neriešili. Svedok A. N. vo svojej výpovedi uviedol, že pokiaľ by bol vtom čase vedel o spornom vlastníctve pozemku a niekto by ho o tom informoval, vec by riešil a sporný pozemok by bol kúpil.

7. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné potvrdiť ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP.

8. Predmetom konania bolo určenie vlastníckeho práva vo vzťahu k spoluvlastníckemu podielu 2/6 k predmetnej parcele o výmere 543 m² a súčasne určenie, že spoluvlastnícke podiely 1/6 a 1/2 k tej istej parcele patria do dedičstva. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že predmetná parcela bola do r. 1991 (ako súčasť väčšej parcely) vo vlastníctve M. C. (spoluvlastnícky podiel 1/2) a Z. V. C. (takisto 1/2). Napriek tomu, že predmetná parcela nebola vo vlastníctve H. O. A., bola zahrnutá do hospodárskej zmluvy č. X/XX, ktorou H. O. A. v likvidácii prevádzal nehnuteľnosti na nového vlastníka H. H.. Táto hospodárska zmluva v spojení s geometrickým plánom č. XXX-XXX-XXX/XX bola do katastra nehnuteľností zaznamenaná ako záznamová listina Z XXXX/XX. Tieto skutočnosti neboli medzi stranami sporné a nenamietali to ani žalobcovia v odvolaní.

9. Pokiaľ žalobcovia v odvolaní spochybnili platnosť kúpnej zmluvy zo dňa 12.07.1995, ktorou vlastník H. H. (resp. L. L. B. - "H.", L. XX XXX XXX) predal predmetnú parcelu (ako súčasť väčšej parcely) A. N. (resp. S. A. N., L. XX XXX XXX), pre nesprávne označenie zmluvných strán, odvolací súd k tomu uvádza, že v čase uzavretia uvedenej kúpnej zmluvy (r. 1995) ešte nebolo ustálené označovanie fyzických osôb - podnikateľov tak, ako je tomu dnes. Avšak aj keby bola táto zmluva pre formálne nedostatky neplatná, nič by to nemenilo na možnosti žalovaného a jeho právnych predchodcov (počínajúc A. N.) vydržať prevádzané nehnuteľnosti, keďže vydržanie (§ 134 Občianskeho zákonníka v znení od 1.1.1992) je inštitút, ktorého účelom je okrem iného aj zhojenie prípadných formálnych nedostatkov nadobúdacích titulov vecí, ktoré sú v dobromyseľnej držbe nadobúdateľa.

10. Odvolací súd považuje za potrebné zopakovať, čo uviedol už v uznesení č. k. 19Co/144/2017-463 - že v judikatúre slovenských súdov (vrátane Ústavného súdu SR) došlo v posledných rokoch k posunu od striktného uplatňovania rímskej zásady nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet, t. j. nikto nemôže previesť na iného viac práv, než koľko sám má, smerom k ochrane osoby, ktorá robila právny úkon s dôverou v určitý skutkový stav prezentovaný druhou stranou a potvrdený aj údajmi z verejnej štátom vedenej evidencie. Naposledy to Ústavný súd SR vyjadril konštatovaním, že je potrebné postaviť na rovnakú úroveň vlastnícke právo pôvodného vlastníka a nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti novým nadobúdateľom na základe jeho dobrej viery. Tým sa dostávajú do vzájomnej kolízie dve ústavné hodnoty - ochrana dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa (princíp dôvery v akty štátu a právnej istoty) a ochrana vlastníckeho práva pôvodného vlastníka. Pokiaľ nemožno zachovať maximum z oboch základných práv, treba prihliadnuť na princíp všeobecnej spravodlivosti, keď je nutné zvažovať individuálne okolnosti konkrétneho rozhodovaného prípadu. Vyššie riziko má nie byť nedbalý vlastník než nadobúdateľ v dobrej viere, pretože tento nie je schopný sa nijako dozvedieť o tom, ako vec opustila vlastníkovu sféru a dostala sa na list

vlastníctva prevodcu po zákonom určenom správnom (katastrálnom) konaní (nález Ústavného súdu SR z 03.05.2017 sp. zn. I. ÚS 151/2016).

11. Ak je potrebné chrániť prípadného dobromyseľného nadobúdateľa, o to viac je potrebné chrániť takého dobromyseľného nadobúdateľa, ktorý už nadobudnutú vec vydržal. Vydržanie je totiž (na rozdiel od kúpy veci od domnelého vlastníka) považované za pôvodný (originálny, teda od predchádzajúcich vlastníkov neodvodený) spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva. Ak sa teda zistí, že boli naplnené zákonné predpoklady vydržania, neprichádza už do úvahy ochrana pôvodných vlastníkov predmetnej veci, keďže títo svoje vlastnícke právo stratili nie jeho prevodom na nadobúdateľa, ale naplnením podmienok pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržiteľom.

12. K tvrdeniu žalobcov, že súd prvej inštancie nesprávne preniesol dôkazné bremeno na nich, odvolací súd uvádza, že povinnosť preukázať naplnenie podmienok pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním nesporne zaťažuje toho, kto tvrdí, že vec (nehnutelnosť) vydržal. Je jeho povinnosťou preukázať (hoci domnelý) právny titul, od ktorého odvodzuje svoju držbu (o ktorej tvrdí, že je dobromyseľná), uplynutie vydržacej doby a ak chce započítať aj držbu právnych predchodcov, musí preukázať aj neprerušený rad tejto držby až k jeho osobe.

13. Od osoby, ktorá tvrdí, že vec vydržala, však nemožno požadovať dôkaz o jej dobromyseľnosti počas plynutia celej vydržacej doby - jednak preto, že zákon dobromyseľnosť držby predpokladá (§ 130 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka) a jednak aj preto, že by išlo o dôkaz neexistencie nejakej skutočnosti, čo by odporovalo základnej logike dokazovania. Ten, kto tvrdí, že vec vydržal, môže preukazovať len dobromyseľnosť na začiatku svojej držby (najmä domnelým právnym titulom, ako už bolo uvedené vyššie), ale nevie preukázať, že nebol v dobromyseľnej držbe rušený. Naopak, ten, kto tvrdí, že držiteľ bol vo svojej držbe rušený, teda že nebol (resp. prestal byť) dobromyseľným držiteľom, musí túto skutočnosť preukázať.

14. Súd prvej inštancie sa vyššie uvedených princípov pri vykonávaní dokazovania a pri vyhodnocovaní dôkazov dôsledne držal, pričom žalovaný preukázal všetky predpoklady vydržania, pri ktorých ho zaťažovalo dôkazné bremeno: Preukázal nadobúdaci titul (kúpna zmluva z 12.07.1995, ktorou A. N. nadobudol predmetnú nehnuteľnosť ako súčasť väčšej parcely), na základe ktorého mohol jeho právny predchodca A. N. v dobrej viere v údaje uvedené v katastri nehnuteľností predpokladať, že predávajúci je vlastníkom celej prevádzanej parcely, vrátane parcely, ktorá je predmetom tohto sporu, preukázal aj rad ďalších nadobúdacích titulov vedúci k nemu (dohoda o vyporiadaní BSM zo 04.11.1999, ktorou nadobudla predmetné nehnuteľnosti manželka R. N. a darovacia zmluva z 23.06.2009, ktorou táto predmetné nehnuteľnosti darovala spoločnosti Y. Z. Z..) a aj uplynutie 10-ročnej vydržacej doby od povolenia vkladu vlastníckeho práva na základe kúpnej zmluvy z 12.07.1995 (vklad bol povolený dňa 20.07.1995).

15. Dôkazné bremeno o tom, že žalovaný bol vo svojej držbe rušený (teda že nebol resp. pred uplynutím vydržacej doby prestal byť dobromyseľným držiteľom) v zmysle vyššie uvedeného zaťažovalo žalobcov. Pokiaľ žalobcovia v odvolaní tvrdili, že preukázali nedobromyseľnosť žalovaného výpoveďou P. C. (v tom čase žalobkyne 4/), odvolací súd jednak uvádza, že ide o vyjadrenie strany v konaní, ktorá zjavne má záujem na výsledku konania, nie o výpoveď svedka, a jednak (a to predovšetkým) odkazuje na to, čo uviedol už v uznesení 19Co/144/2017-463: Nepostačuje tvrdenie osoby (v tomto prípade tvrdenie žalobkyne 4/ P. C.), že ponúkala spornú nehnuteľnosť žalovanému na predaj. Aj keby k takej ponuke naozaj došlo (čo preukázané nebolo), zo strohého vyjadrenia P. C. nebolo zrejmé, nakoľko vážne mohla R. N. takúto ponuku na odpredaj pozemku považovať za spochybnenie svojho vlastníctva tohto pozemku (najmä či z tejto ponuky bolo zrejmé, že P. C. týmto spochybňuje jej vlastníctvo a sama sa považuje za vlastníka, ale aj vážnosť dôvodov tohto spochybnenia vlastníckeho práva R. N.).

16. Ak žalobcovia namietali, že nedobromyseľnosť R. N. a A. N. preukázali nielen výpoveďou P. C., ale aj dokladmi, pričom mali na mysli kúpnu zmluvu z 5.11.1997 a na účel tejto kúpy vyhotovený geometrický plán č. XXXXXXXX-XX/XX, tu odvolací súd opätovne odkazuje na svoje uznesenie č. k. 19Co/144/2017-463: V tejto kúpnej zmluve a v tomto geometrickom pláne išlo o inú časť pôvodnej parcely č. XXX - o časť pod betonárkou. Je potrebné dať za pravdu žalovanému, že v tom čase R. N. chcela nadobudnúť pozemok pod betonárkou, preto z geometrického plánu č. XXXXXXXX-XX/XX bolo pre ňu podstatné vymedzenie hraníc vtedy prevádzaného pozemku (parcela č. XXX). Vo

vzťahu k parcele č. XXX/X (ktorej časť je predmetom tohto konania a ktorá vtedy nebola predmetom prevodu) ani nebol dôvod, aby tento geometrický plán skúmal pôvodné vlastnícke vzťahy. Napokon samotní žalobcovia i súd prvej inštancie konštatovali, že žalobcovia mohli len s veľkými ťažkosťami zistiť a zidentifikovať pozemok, ktorý je predmetom konania. Aj preto vo vzťahu k právnym predchodcom súčasného zapísaného vlastníka tohto pozemku nemožno predpokladať, že by boli schopní bez ťažkostí zistiť právny stav, prípadne aspoň nadobudnúť relevantné pochybnosti o svojom vlastníckom práve na základe geometrického plánu, ktorý bol vyhotovený na iný účel a vo vzťahu k inej (susednej) časti predmetného pozemku.

17. Pokiaľ žalobcovia označili rozsudok súdu prvej inštancie za nepreskúmateľný z dôvodu, že v ňom nie je uvedené, kto konkrétne (či žalovaný priamo alebo niektorý jeho právny predchodca) nadobudol vlastníctvo vydržaním, odvolací súd uvádza, že v odôvodnení napadnutého rozsudku je jednoznačne uvedené, že 10-ročná vydržacia lehota začala plynúť vkladom vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností 20.07.1995 a uplynula 20.07.2005. Zo skutkového posúdenia veci súdom prvej inštancie vyplýva, že v tom čase (k 20.07.2005) bola v katastri nehnuteľností ako vlastníčka zapísaná R. N., teda k vydržaniu vlastníckeho práva došlo k 20.07.2005 držiteľkou R. N. po započítaní držby jej právneho predchodcu A. N.. K vydržaniu mohlo dôjsť aj neskôr, ďalším nadobúdateľom pri započítaní držby R. N., to však pre toto konanie nie je podstatné: Podstatné je, že (prvé) vydržanie, ktorým stratili vlastnícke právo žalobcovia resp. ich právni predchodcovia, nastalo k 20.07.2005. Z toho tiež vyplýva, že námietka žalobcov v odvolaní, že R. N. spochybnila pravosť svojho podpisu na darovacej zmluve z roku 2009, nie je relevantná pre určenie vlastníckeho práva žalobcov resp. ich právnych predchodcov, keďže aj keby bola darovacia zmluva z roku 2009 neplatná, predmetná nehnuteľnosť by ostala vo vlastníctve R. N., ale nie žalobcov resp. ich právnych predchodcov. To, či R. N. predmetnú nehnuteľnosť skutočne užívala (či „týmto veciam rozumela“ alebo nie - ako uvádzajú žalobcovia v odvolaní) nie je pre vydržanie podstatné. Na účely vydržania nemusí byť držba spojená s reálnym užívaním nehnuteľnosti, postačuje dobromyseľné nadobudnutie nehnuteľnosti s presvedčením o vlastníckom práve k nej. V tomto prípade je predmetom konania pozemok s výmerou 543 m², ktorý bol už od roku 1991 (resp. po zázname v katastri v r. 1994) súčasťou takmer desaťnásobne väčšej parcely. Preto nie je možné požadovať od dobromyseľného držiteľa preukázanie užívania konkrétne tohto sporného pozemku s výmerou 543 m², postačuje preukázanie držby celej veľkej parcely, do ktorej bol sporný pozemok začlenený.

18. Napokon k tvrdeniu žalobcov, že z výroku napadnutého rozsudku nie je jasné, v akom rozsahu došlo k zamietnutiu žaloby, keďže žaloba bola podaná nielen o určenie vlastníctva, ale aj o určenie, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva, odvolací súd uvádza, že výrok „Súd žalobu zamietá“ nemožno interpretovať inak než tak, že súd zamietá žalobu ako celok, teda všetky časti žalobného petitu. Je zrejmé, že ak súd prvej inštancie dospel k záveru, že došlo k vydržaniu predmetného pozemku neskoršími vlastníkmi, potom nemožno určiť vlastníctvo žalobcov ani ich právnych predchodcov.

19. K tomu považuje odvolací súd za potrebné doplniť, aj keď to výslovne nebolo odvolaním napadnuté, že si je vedomý súdnych rozhodnutí, podľa ktorých na určenie, že vec patrí do dedičstva po poručiteľovi, nemajú vplyv okolnosti, ktoré nastali po smrti poručiteľa, teda pre určenie, že vec patrí do dedičstva, je rozhodujúci len okamih smrti poručiteľa. Na druhej strane však žaloba o určenie, že vec patrí do dedičstva, je tiež určovacou žalobou podľa § 137 písm. c) CSP - de facto ide o určenie vlastníckeho práva poručiteľa v čase jeho smrti. Odvolací súd nepovažuje za potrebné na tomto mieste rozvíjať akademickú debatu o tom, či správny petit a výrok znie o určenie, že vec patrí do dedičstva (proti takémuto výroku možno namietať, že to, čo patrí do dedičstva, sa má určovať v dedičskom konaní, nie v civilnom sporovom konaní), alebo o určenie, že poručiteľ bol v čase smrti vlastníkom veci (proti takémuto výroku možno namietať, že výrok súdneho rozhodnutia by mal určovať stav existujúci v súčasnosti, nie do minulosti). Podstatné je, že cieľom žaloby o určenie, že vec patrí do dedičstva, je získať podnet pre vyvolanie (spravidla dodatočného) dedičského konania, v ktorom by táto vec bola prejednaná a prededená. To, že v konaní o žalobe o určenie, že vec patrí do dedičstva po poručiteľovi, ide o posúdenie, či poručiteľ bol v čase smrti vlastníkom tejto veci, je v zásade nesporné (porov. napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 154/2010 zo 16. decembra 2010, publikované pod R 3/2011, citované aj v rozhodnutí Ústavného súdu SR č. k. I. ÚS 482/2013-50).

20. Ak teda predmetom konania je posúdenie, či poručiteľ bol v čase smrti vlastníkom veci, potom ide o určenie práva (vlastníckeho práva) podľa § 137 písm. c) CSP. Na takejto žalobe ale musí byť

daný naliehavý právny záujem. Odvolací súd nepovažuje za dostatočne naliehavý právny záujem to, že sa požadovaným určením vyvolá dodatočné dedičské konanie, v ktorom sa predmetná vec prededí, pričom takéto rozhodnutie o dedičstve nebude osvedčovať, že dedič je v súčasnosti vlastníkom veci (porovnaj rozhodnutia citované vyššie v bode 19), teda bolo by potrebné v ďalšom spore preukazovať, či predmetnú vec vlastní dedič, ktorý ju zdedil, alebo osoba, ktorá je zapísaná v katastri nehnuteľností ako jej vlastník. Takéto rozhodovanie by vystavovalo všetkých účastníkov konania zbytočnému množstvu súdnych konaní (o určenie, že vec patrí do dedičstva, potom dodatočné dedičské konanie a následne konanie o určenie vlastníckeho práva medzi dedičmi a zapísaným vlastníkom) - išlo by o zbytočné rozmnožovanie sporov. Prítom cieľom ustanovenia § 137 písm. c) CSP je okrem iného práve eliminovať také súdne konania, ktoré nevedú ku konečnému riešeniu sporov, ale naopak k ich rozmnožovaniu. Preto pokiaľ už v konaní o určenie, že vec patrí do dedičstva, je možné dospieť k záveru, že vec po smrti poručiteľa prešla vydržaním (teda pôvodným titulom nadobudnutia, ktorý nie je odvodený od právnych predchodcov) do vlastníctva inej osoby, je podľa odvolacieho súdu potrebné zamietnuť žalobu o určenie, že vec patrí do dedičstva po poručiteľovi (resp. že poručiteľ bol v čase smrti vlastníkom tejto veci), keďže by išlo len o akademické rozhodnutie, ktoré by nijako neprispelo k riešeniu sporov medzi dedičmi poručiteľa a osobou, ktorá je aktuálne zapísaná ako vlastník predmetnej veci.

21. V preskúmvanej veci súd prvej inštancie správne zamietol žalobu nielen v časti o určenie vlastníckeho práva žalobcov 4/ a 5/, ale aj v časti o určenie, že predmetná nehnuteľnosť patrí (v spoluvlastníckych podieloch 1/2 a 1/6) do dedičstva po poručiteľoch zomrelých 25.12.2008 resp. 25.03.2010, a to nielen z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu, ako bolo uvedené vyššie v bodoch 19 a 20, ale (pokiaľ by sa nebrala do úvahy argumentácia o nedostatku naliehavého právneho záujmu) aj z dôvodu, že obaja poručitelia zomreli po dátume, kedy došlo k vydržaniu predmetnej nehnuteľnosti R. N. (Z. C. zomrel v r. 2008 a U. C. zomrel v r. 2010), teda v čase ich smrti už predmetná nehnuteľnosť nebola v ich (spolu)vlastníctve, ale bola vo vlastníctve vydržiteľky R. N. resp. spoločnosti Y. Z., Z..

22. Pokiaľ ide o výroky o trovách konania (výroky II., III., IV.), žalobcovia v odvolaní neuviedli samostatné dôvody, pre ktoré by tieto výroky mali byť nesprávne (zrejme odvolanie v tejto časti podával len z dôvodu závislosti výroku o trovách od výroku vo veci samej). Odvolací súd k tomu konštatuje, že súd prvej inštancie správne zistil, že žalovaný mal vo veci samej plný procesný úspech, preto správne aplikoval ustanovenie § 255 ods. 1 CSP a priznal žalobcovi nárok na náhradu týchto trov voči žalobcom. Súčasťou trov konania sú nielen trovy strán, ale všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré v konaní vznikli (§ 251 CSP), teda aj výdavky hradené v priebehu konania štátom a svedočné. Vzhľadom na procesný neúspech žalobcov vo veci samej súd prvej inštancie správne podľa § 258 CSP priznal svedkyni nárok na svedočné proti žalobcom a analogicky podľa § 253, § 258 a § 259 CSP tiež správne priznal štátu proti žalobcom nárok na náhradu trov, ktoré v priebehu konania hradil štát.

23. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil.

24. V odvolacom konaní mal plný úspech žalovaný, preto mu odvolací súd v súlade s ustanoveniami § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP priznal voči neúspešným odvolateľom nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Aj keď odvolanie podali len žalobcovia 1/ až 3/ a 6/ až 8/, aj žalobcovia 4/ a 5/ sa výslovne pripojili k tomuto odvolaniu, teda vyjadrili svoj postoj k odvolaciemu konaniu zhodný so žalobcami 1/ až 3/ a 6/ až 8/, preto aj žalobcovia 4/ a 5/ rovnako procesne zodpovedajú za procesný neúspech v odvolacom konaní. O výške náhrady trov odvolacieho konania, rovnako ako o výške náhrady trov konania pred súdom prvej inštancie rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

25. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).